ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

د حج لنډه طریقه

بشتو

پښتو

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

شركاء التنفيذ :

دار الإسلام
بيان الإسلام
رواد التراجم
المحتوى الإسلامي

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص

Tel : +966 50 244 7000
info@islamiccontent.org
Riyadh 13245-2836
www.islamiccontent.org

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على نبينا محمد، وعلى آله وصحبه أجمعين.

أما بعد:

دا د حج د ادا کولو د طریقې په اړه یو لنډ پیغام دی، موږ هڅه کړې چې ډیرې هغه مسائل پکې بیان کړو چې حاجي ورته اړتیا لري.

موږ له الله جل جلاله څخه سوال کوو چې خاص د خپلې رضا لپاره یې وګرځوي او عامو مسلمانانو ته پرې ګټه ورسوي.

په ګڼو ژبو د اسلامي محتـــوا ټولنـــه

لومړی: د عبادت د قبلېدو شرطونه:

د الله تعالی په نزد عبادت په دوو شرطونو سره قبلیږي:

1 اخلاص

چې موخه ترې یوازې د الله تعالی رضا او د آخرت ثواب وي، **الله تعالی فرمايلي:**

"وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ"[1]

ژباړه: (حال دا چې دوی ته حکم نه و ورکړی شوی مګر په دې چې دوی دې د الله عبادت کوي، په داسې حال کې چې دين (عبادت) دغه (الله) لره خالص کوونکي وي).[1]

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي: ژباړه: «اعمال د نیتونو پربنسټ دي، او هر چا ته هغه څه ورکول کیږي چې خه یې نیت کړی وي».

بخاري(۱)، او مسلم: (۱۹۰۷)، روایت کړی دی.

2 په وینا او عمل سره د نبي صلی الله علیه وسلم پیروي

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي: «چا چې زموږ په دین کې نوي شیان را پیدا کړل چې له هغې څخه نه وي، هغه مردود دي». بخاري (۲٦۹۷)، او مسلم (۱۷۱۸)، روایت کړی او مسلم په روایت کې (۱۷۱۸) دي. ژباړه: «که څوک داسې کوم کار وکړي چې زمونږ د دین امر پرې نه وي، هغه مردود دی».

۱.یعني: هغه ته او د هغه عبادت ته رجوع کول، او له هغه پرته له تولو مخ اړول. د سعدي تفسیر (مخ ۵۳۸)

د حج لنډه طريقه

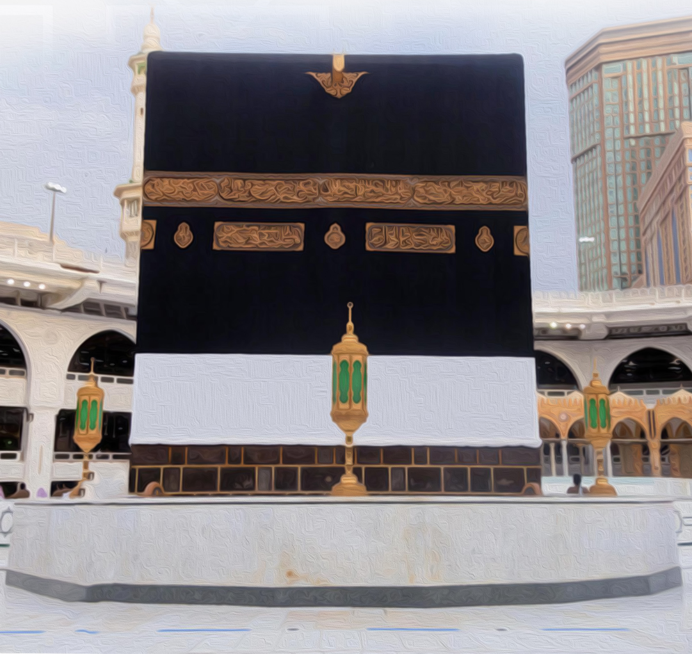

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

لومړی: د میقاتونو احکام:

1 **میقاتونه:** هغه ځایونه دي چې نبي **صلی الله علیه وسلم** د حج او عمرې کولو لپاره د احرام تړلو ځایونه ټاکلي دي.

2 **څوک چې د حج یا عمرې په نیت د دې میقاتونو څخه له یو نه تېرېږي،** نو پرې واجب دي چې احرام ترې وتړي، او له احرام پرته ترې تېریدل روا نه دي.

3 **څوک چې له دې میقاتونو څخه مکې ته نږدې وي: د هغه میقات د هغه خپل ځای دی؛** نو د حج او عمرې لپاره له هماغه ځای څخه احرام کوي.

4 **او د مکې خلک او څوک چې پکې استوګن دي:** د حج لپاره له مکې څخه احرام کوي، او د عمرې لپاره: له مکې څخه د باندې حِل ته وځي او احرام ترې کوي لکه: تنعیم او داسې نور.

5 **که څوک په الوتکه کې وي:** هغه وخت احرام تړي چې الوتکه د میقات برابرې ته ورسیږي، نو میقات ته له رسېدو مخکې د احرام جامې چمتو کوي او اغوندي، او کله چې میقات ته ورسیږي سمدلاسه احرام کې د داخلیدو نیت کوي، دا ورته روا نه ده چې هوایي ډګر کې تر کوزیدو پورې احرام وځنډوي، هغه کولی شي میقات ته له رسېدو مخکې د تلبیې په ویلو سره د احتیاط له مخې تلبیه ووایي او احرام وکړي، لدې ویرې چې د تلبیې ویلو ځای ترې د طیارې د چټکتیا له امله تېر نه شي.

دويم: د مناسکو ډولونه
او د هغوی احکـــــام:

مناسک په درې ډوله دي:

تمتع، إفراد او قِران.

1 **تمتع د هغه چا لپاره غوره دی چې قرباني يې له ځان سره نه وي وړي،** او تمتع دې ته وايي چې: د حج په میاشتو کې د عمرې احرام وکړي، طواف او سعي وکړي او بیا له احرام څخه ځان خلاص کړي، بیا په همغه کال کې د حج لپاره احرام وکړي.

2 **او اِفراد** دې ته وايي چې یوازې د حج لپاره احرام وکړي، کله چې مکې ته ورسیږي ورته سنت دي چې لومړی د قدوم طواف او بیا ورپسې سعي وکړي، خو سر به نه خریي او نه به يې کموي او له احرام څخه به ځان نه خلاصوي، بلکې تر هغه پورې به په احرام کې پاتې کیږي چې د اختر په ورځ د عقبې جمره وولي. او که چېرته یې د حج سعي د حج طواف ته وروسته کړه هم باک نه لري.

3 **او قِران** دې ته وايي چې د عمرې او حج لپاره یو احرام وکړي او ووايي: (لبيك اللهم عمرة وحجاً) (ای الله د عمرې او حج کولو اراده لرم).
او د قَارن عمل لکه د مُفرِد په څېر دی، پرته له دې چې په قارن قرباني شته او په مفرد نشته.

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com
دريم: د احرام طريقه او حكمونه:

احرام کوونکی باید لاندې کړنې تر سره کړي:

1 **غسل:** د نارینه او ښځو لپاره سنت دی، حتی د حیض او نفاس لرونکو لپاره.

2 **خوشبوی لګول:** نارینه په سر او ږیره کې عود یا بل ډول خوشبویي کارولی شي، او له احرام وروسته یې په (بدن کې) د خشوبویي اثر پاتې کېدل زیان نلري، او د ښځو لپاره د خوشبویي استعمالول جواز نلري؛ ترڅو نامحرم نارینه یې بوی نه کړي.

3 **د احرام جامې اغوستل،** چې هغه د نارینه و لپاره لنګ او څادر دي، سنت دا ده چې سپینې پاکې او یا نوي وي،

او ښځه دې د احرام لپاره هر هغه څه واغوندي چې زړه یې غواړي، خو چې ډول او سنګار په کې نه وي، همدارنګه د نقاب او دستکشو اغوستلو څخه دې ډډه وکړي، او خپل مخ او لاسونه دې په بل څه سره پټ کړي.

4 **احرام تړل د لمانځه پسې مشروع دي،** که هغه فرض لمونځ وي یا نفل، خو دا کار واجب نه دی.

نو که چیرته یې عمره کوله: (لبیك اللهم عمرة) به وایي، او که یې حج کاوه او حج یې افراد و نو (لبیك اللهم حجاً) به وایي، او که حج یې قارن و نو: (لبیك اللهم عمرة وحجاً) به وایي.

که چیرته احرام کوونکی ویره ولري چې د مناسکو د بشپړولو په لار کې به ورته کوم خنډ پیدا شي، نو ورته روا دي چې مشروط نیت وکړي او ووایي: (وإن حبسني حابس فمحلي حيث حبستني) (که چیرته د کوم خنډ له امله بند پاتې شوم، نو له احرام څخه د خلاصیدو ځای به مې همغه وي چېرته چې بند پاتې شوم)، نو کله یې چې دا شرط ولګاوه او بیا ورته کوم خنډ پیدا شو چې له امله یې مناسک پوره نه کړای شول، نو له احرام څخه به ځان خلاص کړي او هیڅ شی پرې نشته.

5 **بیا به زیاته تلبیه وایي:** (لبیک اللهم لبیک، لبیک لا شريك لك لبیک، إن الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك)[٢] ، چې سړی به یې په لوړ غږ وایي او ښځینه یې هم د بیګانه سړیو په نه شتون کې په لوړ غږ ویلی شي،

٢.د "لبیک" ویلو معنی دا ده چې، ای ربه! په وار وار ستا د امر تابع یم، او معنا یې داده چې بنده د خپل رب بلنه ومني او پیروي یې وکړي.
"إن الحمد والنعمة لك والملك " الحمد: په کمال او بشپړتیا سره د ستایل شوي ذات یادونه ده، نو کله چې دا الفاظ تکرار شي ثناء ویلو ته اوړي. (والنعمة) نعمت؛ هر هغه څه ته وایي چې الله تعالی پرې په خپل بنده لورینه کوي چې غوښتل شوی شی تر لاسه کړي او ناخوالي ترې چپې کړي او د (الملک) معنا دا ده چې: پادشاهي تا لره ده، ځکه یقینا چې حقیقي پادشاه یوازې الله دی، او د (لا شریک لک) معنا دا ده چې؛ ای الله! تا سره ستا په ځانګړو بشپړو صفتونو کې هیڅوک شریک نه دی چې له هغو صفتونو څخه په پادشاهی، خالقیت، د چارو تدبیر او الوهیت کې یووالی دی. په لنډه توګه له: مجموع فتاوی ورسائل العثیمین (٢٢/ ٩٦)

د احرام کوونکي لپاره مناسب ده چې تلبیه ډېره تکرار کړي، په ځانګړې توګه کله چې حالات او وخت بدلون ومومي لکه په لوړ ځای ختل، یا په ځوړې ښکته کېدل، یا دا چې شپه راشي یا ورځ شي.

په عمره کې تلبیه ویل له احرام تړلو څخه د طواف تر پیلولو پورې روا ده، او په حج کې له احرام تړلو څخه تر دې پورې چې د اختر په ورځ د عقبې جمرې په ویشتلو پیل وکړي.

6 **پر محرم واجب** دي چې د احرام تر پایه له ممانعتونو څخه ځان وساتي.

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

څلورم: د احرام ممانعتونه

د احرام ممانعتونه په لاندې ډول دي:

1. د بدن له هر ځای څخه ویښتان خریل، کمول او یا ویستل.

2. د پښو یا لاسونو نوکان یا ځیني نوکان پرې کول.

3. سر د هغه څه سره پټول چې پرې نښتی وي لکه: خولی، دستمال، پګړی، یا په سر ټادر او رومال اچول، یا په کمپلي، کارتن یا بل داسي څه سره سر پټول چې موخه تري د سر پټول وي. دا مانع یوازې د سړیو لپاره دی، پرته له ښځو څخه.

4. د بدن په اندازه منظمي جامي اغوستل؛ هغه چې خلک يي په عادي حالت کې اغوندي لکه: جوړې شوي جامي؛ کمیس او پرتوګ، جرابي او دستکشي. دا خاص د نارینه وو لپاره دي پرته له ښځینه وو؛ ځکه د ښځینه په حق کې یوازې:

- نقاب، برقع، یا هغه څه چې د مخ پټولو لپاره د نقاب په څیر استعمالیږي منع دي، او د بېګانه سړیو د شتون پر مهال باید ښځه خپل مخ پټ کړي اګر که پرده یي له مخ سره هم لګیږي؛ او دا ورته روا ندي چې بل څه د دې لپاره په سر کلک وتړي چې ټادر یي له سر سره ونه لګیږي؛ ځکه د دې کار د مشروعیت لپاره کوم دلیل نشته.

- دستکشي په لاسونو کول، او د بېګانه سړیو د شتون پر مهال پرې د لاسونو پټول واجب دي چې په عبایه (حجاب) کې یي دننه کړي.

5. په بدن او د احرام په جامو کي خوشبويي لګول.

6. د وچي ښکار وژل، يا يي له وژلو پرته ښکار کول.

7. د ځان او يا بل چا لپاره مرکه يا خواستګاري کول.

8. د نکاح تړون.

9. له جماع پرته نږدېوالی لکه: ښکلول، او په شهوت سره لمس کول.

10. جماع، يعني په شرمګاه کي کوروالی کول.

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

پنځم: د طواف طريقه

1 کله چې مُحرم مسجد الحرام ته ننوځي، نو سنت دي چې ښۍ پښه مخکې کړي او د جومات ته د ننوتلو دعا ووايي، يو له هغو معتبرو روايتونو څخه چې پدې اړه روايت شوی دا دی چې ووايی: «اللهم افتح لي أبواب رحمتك»، «اې الله! زما لپاره د خپل د رحمت دروازې خلاصې کړه» دا دعا هر جومات ته د ننوتلو پر مهال ويل کيږي، او يوازې په حرم شريف پورې محدوده نه ده.

2 کله چې وغواړي طواف پيل کړي، نو تلبيه دې بنده کړي، او اضطباع دې وکړي، د اضطباع طريقه دا ده چې: سرې د خپل (څادر) منځنی برخه خپل ښي (تخرګ) لاندې تېره کړي، او دواړ پېڅکي په کينه اوږه راواړوي، کله چې طواف پای ته ورسوي، نو څادر دې بېرته معمول حالت ته راولي (څنګه چې له طواف څخه مخکې و)؛ ځکه چې اضطباع يوازې د طواف پر مهال کيږي.

3 بيا به حجر الأسود ته لاړ شي او په ښي لاس سره به يې لمس او ښکل کړي، که ښکلول ورته ناشوني و، په لاس سره دې لمس کړي او لاس دې ښکل کړي، که چيرته يې په لاس لمسول ناشوني و، په يو بل څه سره دې يې لمس کړي لکه: امسا او يا بل څه او ښکل دې يې کړي، او که دا کار هم ناشونی و مخامخ دې ورته ودريږي او په لاس سره دې ورته اشاره وکړي او لاس دې نه ښکلوي، غوره دا ده چې تېل ماتېل جوړ نه کړي او خلک ازار نه کړي.

4 د حجر الأسود د لمسولو، یا ورته اشارې کولو پر مهال به (الله أكبر) وايي.

5 بيا به ښي لاس ته حرکت وکړي، چې کعبه شريفه يې چپ لاس ته راشي، کله چې يماني رکن ته ورسيږي هغه به له ښکلولو پرته لمس کړي، که دا کار ناشونی و بيروبار به نه جوړوي او نه به ورته اشاره کوي.

6 او د يماني رکن او حجر الأسود تر منځه به : (رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ) وايي، يعنې (زموږ ربه! مونږ ته په دنيا کې ښېګڼه (نيکمرغي، سلامتي، رزق) او په آخرت کې هم ښېګڼه (جنت، رحمت) راکړه، او مونږ د دوزخ له عذاب څخه وژغوره).

7 هر کله چې د حجر الاسود څخه تيريږي، نو په خپل لاس به ورته اشاره کوي او (الله اکبر) به وايي.

8 او د طواف په پاتي چکرونو کې د خپلې خوښې اذکار وايي، دعاګانې او د قرآن کريم تلاوت کوي.

9 سنت دا دی چې یوازې په لومړیو دریو ګردشونو کې رمل وکړي، او رمل په چټکۍ سره لنډو ګامونو اخېستلو ته وايي، او په نورو پاتې څلورو ګردشونو کې رمل نشته، بلکې عادی مزل پکې کوي.

10 کله يې چې طواف بشپړ کړ، مقام ابراهيم ته ورمخکې کيږی او دا آيت لولي: (وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى)، او (مونږ وويل:) له مقامِ ابراهيم نه ''لمونځ ځای'' جوړ کړئ، بیا که شوني وه تر شا یې دوه رکعته لمونځ کوي، که نه په هر ځای کې چې شوني وه هلته یې کوي چې، په لومړي رکعت کې له فاتحې وروسته: (قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ) او په دویم رکعت کې له فاتحې وروسته: (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) لولي.

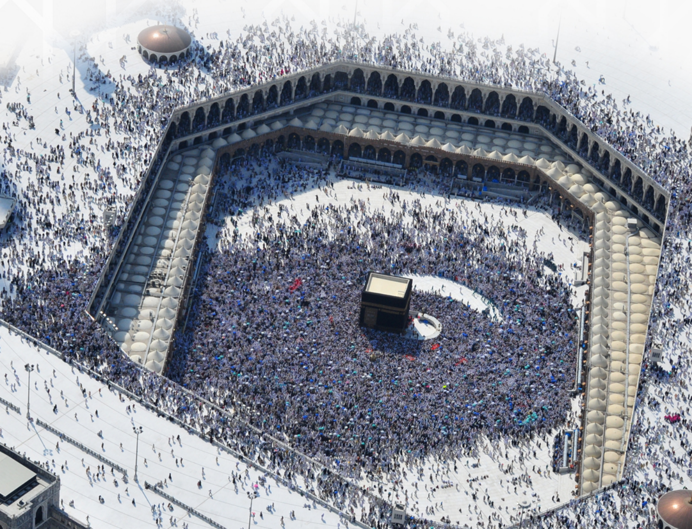

شپږم: د سعي طريقه:

1 کله چې له طواف او دوه رکعته لمونځ کولو فارغ شو د سعی کولو ځای ته ورځي، کله چې د صفا (غونډۍ) ته نږدې شو: (إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ) لولي، يعني يقينا چې صفا او مروا د الله تعالى له نښو څخه دي. بيا وايي: "أبدأ بما بدأ الله به".يعني په هغه څه سره پيل کوم چې الله تعالى پرې کړی دی.

2 بيا صفا ته خيژي تر دې چې کعبه او يا د کعبې لورى وګوري، نو هغه لور ته مخ کوي، د الله تعالى يووالى، تکبير کوي او وايي: «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، وهو على كل شيء قدير، لا إله إلا الله وحده، أنجز وعده، ونصر عبده، وهزم الأحزاب وحده»،

«له الله پرته بل معبود نشته، چې يوازې دی او هيڅ شريک نه لري، پاچاهي د هغه ده او ستاينه هغه لره ده، او هغه په هرڅه قادر دی، نشته بل معبود مګر يوازې يو الله دی، هغه خپله ژمنه پوره کړه، او د خپل بنده مرسته يې وکړه، او هغه يوازې احزابو ته ماتې ورکړه»، دغه ذکر درې ځلې تکراروي، او په منځ کې يې دعا کوي.

3 بيا له صفا څخه مروا ته پيدل راکوزيږي، نو کله چې شنې نښې ته ورسيږي، نارينه تر دويمې شنې نښې ته رسيدو پورې خپل تګ ګړندی کوي، بيا له هغې وروسته خپل عادي مزل ته راګرځي او د ښځو لپاره ګړندی تګ جواز نلري.

4 نو کله چې مروه ته ورسيږي هغه کارونه يې چې په صفا کې ترسره کړي و مروه کې يې هم ترسره کوي. (دويمه فقره).

5 بيا له مروه څخه صفا ته پيدل راكوزيږي، كله چې شني نښي ته ورسيږي، نارينه خپل تګ ګړندی كوي تر دې چې دويمي نښي ته ورسيږي، بيا خپل عادي تګ كوي.

6 او همداسې چې اووه ګردشونه بشپړ شي، له صفا څخه مروه ته تګ يو ګردش او له مروه څخه صفا ته بل ګردش دی.

7 او په سعی کې يې چې هر ذکر، دعا، او د قرآن كريم تلاوت خوښ وي هغه كوي.

اووم: د سر خريلو او لنډولو طريقه

1 کله چې عمره کوونکی خپل طواف او سعی بشپړ کړي، نو که نارینه وي د سر خرییل او یا کمول پرې واجب دي، او سنت طریقه دا ده چې خریل یا کمول باید ټول سر ته شامل وي.

2 د سر خریل د لنډولو څخه غوره دي، مګر دا چې د حج وخت دومره نږدې وي چې د سر د وېښتانو د ودې لپاره بسنه نه کوي؛ نو بیا غوره ده چې وېښتان لنډ شي.

3 او ښځه د خپلو وېښتانو له څوکو څخه د ګوتې د یو بند په اندازه ویښتان لنډوي.

4 او چا چې د حج لپاره احرام کړی وي، نو که حج یې افراد یا قِران وي هغه به له ویښتانو څخه څه شی نه اخلی، مګر د اختر په ورځ؛ وروسته له دې چې د عقبې جمره وولي.

او پدې سره عمره کوونکي خپله عمره پای ته ورسوله، او همدا رنګه د تمتع حج لپاره عمره کوونکي د عمرې مناسک پای ته ورسول.

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

د حـــــج طريقه

لومړی: په حج سره احرام تړل:

1 د هغه چا لپاره چي د حج اراده يې کړي وي، سنت طريقه دا ده چي که دی په مکه کې وي او يا له ميقات دننه وي، نو د ترويې په ورځ (٨ د ذوالحجې) دې له خپل ځای څخه د څاښت په وخت کې احرام وتړي، که نه نو په کوم ميقات چې تيريږي له هغه نه دی يې وتړي.

2 او د حج لپاره به په احرام کې هغه څه کوي چې د عمرې لپاره يې کړي وو لکه: غسل کول، خوشبوی لګول او لمونځ، نو د حج لپاره به د احرام نيت کوي او تلبيه به وايي، او د حج لپاره د تلبيې ويلو طريقه داسې ده لکه د عمرې لپاره، خو دلته به د : (لبيک عمرة) پر ځای: (لبيك حجاً) وايي.

3 که چيرته احرام کوونکی ويره ولري چې د مناسکو د بشپړولو په لار کې به ورته کوم خنډ پيدا شي، نو ورته روا دي چې مشروط نيت وکړي او ووايي: (وإن حبسني حابس فمحلي حيث حبستني) (که چيرته د کوم خنډ له امله بند پاتې شوم، نو له احرام څخه د خلاصيدو ځای به مې همغه وي چيرته چې بند پاتې شوم)، نو کله يې چې دا شرط ولګاوه او بيا ورته کوم خنډ پيدا شو چې له امله يې مناسک پوره نه کړای شول، نو له احرام څخه به ځان خلاص کړي او هيڅ شی پرې نشته.

4 بيا به دا تلبيه ډيره وايي: (لبيک اللهم لبيک، لبيک لا شريك لك لبيک، إن الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك) چې نارينه به يې په لوړ غږ وايي او ښځينه به يې هم په لوړ غږ وايي خو پدې شرط چې بيګانه سړي نه وي، د احرام کوونکي لپاره مناسب ده

چې تلبیه ډېره تکرار کړي، په ځانګړي توګه کله چې حالات او وخت بدلون مومي، لکه په لوړ ځای پورته کېدل، یا ټیټ ځای ته کوزېدل، یا د شپې او ورځې تلل راتلل.

5. **او له احرام تړلو څخه تلبیه ویل روا دي،** تر دې چې د اختر په ورځ د عقبه جمرې ویشتلو ته ورسیږي.

6. پر محرم واجب دي چې د احرام په ممنوعه کارونو کې د احرام تر پایه ښکېل نه شي، ترڅو چې له احرام حلال شي.

دويم: په منا کې شپه تېرول:

بيا په اتمه ورځ سنت طريقه دا ده چې منا ته لاړ شي؛

هلته د ماسپښين، مازديګر، ماښام، ماخوستن او سهار لمونځونه هر يو بېل بېل په خپل وخت کې قصر ادا کړي؛ ځکه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم به په منا کې لمونځونه هر يو په خپل وخت کې قصر کول.

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

دريم: په عرفات ودريدل او په مزدلفه کې شپه تېرول:

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

1 **نو کله چې د نهمي ورځې - چې د عرفې ورځ ده - لمر راوخېږي**، له منا څخه عرفات ته روانیږي، نو که شوني وه په نمره کې تر زوال پورې تم کیږي، کنه باک نه لري؛ ځکه چې په نمره کې تم کېدل سنت دي.

2 **کله چې زوال وشي نو د ماسپښین او مازدیگر لمونځونه دوه دوه رکعته کوي او د دواړو** وختونو لمونځونه سره په ماسپښین کې یو ځای کوي چې دي ته (جمع تقدیم وایي)، لکه څرنګه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم کړي و.

3 **بیا د لمانځه پسې ذکر، دعا او الله تعالی ته د زارۍ کولو لپاره ځان فارغوي، قبلې ته مخ کوي،** لاسونه پورته کوي او د خپلې خوښې دعاګاني کوي.

4 او په دې لوی موقف کې به د رسول الله صلی الله علیه وسلم **دعا دا وه:** «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير».«له الله پرته بل معبود نشته هغه یو دی شریک نه لري، د هغه لپاره پادشاهي ده او د هغه لپاره ستاینه ده، او هغه په هر څه قادر دی».

5 نو که چېرته ستړی شو او غوښتل یې چې له خپلو ملګرو سره ګټورې خبرې اترې وکړي، یا ګټور کتابونه ولولي، په ځانګړې توګه هغه چې د الله تعالی د سخاوتمندۍ او پراخو انعامونو سره تړاو لري؛ د دې لپاره چې په هغه ورځ یې د هیلمندۍ اړخ پیاوړی شي نو ښه ده، بیا بیرته الله تعالی ته په زارۍ کولو او دعاګانو سره راګرځي، او کوښښ کوي چې د ورځې وروستۍ برخه د دعا لپاره فرصت وګڼي او ګټه ترې واخلي، ځکه چې غوره دعا د عرفې د ورځې دعا ده.

6 **کله چې د عرفې د ورځې لمر ډوب شي،** مزدلفې ته روانیږي.

7 **کله چې مزدلفې ته ورسیده نو** د ماښام لمونځ درې رکعته او د ماخوستن لمونځ دوه رکعته کوي؛ دواړه لمونځونه سره (په ماخوستن کې) یو ځای کوي.

8 **او که چیرته یې ویره درلوده چې مزدلفې ته به له نیمې شپې وروسته ورسیږي،** نو بیا لمونځ کوي، که څه هم مزدلفې ته له رسیدلو وړاندې وي، او ورته روا نه دي چې لمونځ له نیمې شپې بعد وخت ته وروسته کړي.

9 **په مزدلفه کې شپه تیروي،** کله چې رڼا شي د سهار لمونځ وخته له اذان او اقامت سره کوي.

10 **بیا د مشعر الحرام په لور روانیږي،** الله تعالی په یووالي سره یادوي، تکبیرونه وایي او د خپلې خوښې دعاګانې کوي، تر دې چې ښه رڼا شي، او که مشعر الحرام ته یې تلل نه کیدل، نو په خپل ځای کې دې دعا وکړي؛ **رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي:** **«وقفت هاهنا وجمع كلها موقف»، (زه دلته ودریدم او ټوله مزدلفه د ودریدلو لپاره ځای دی)** دا په داسې حال کې چې قبلې ته به یې مخ کړی وي او د ذکر او دعا لپاره به یې لاسونه پورته کړي وي.

څلورم: د اختر د ورځې کارونه:

1 **کله چې ښه رڼايي ولګيږي**، نو د لمر ختو نه مخکې له مزدلفې څخه منا ته روانيږي، او په وادي محسر نومې ځای کې (چې يو خوړ دی) ګړندی کيږي.

2 **کله چې منا ته ورسيږي د عقبې جمره په اوو کانړو پرلپسې ولي**، دا تر ټولو وروستۍ جمره ده چې مکې مکرمې ته نږدې ده، هر يو کانړی بايد د خرما د زړي په اندازه وي تقريبا، او د هر کانړی سره الله اکبر وايي.

3 بيا که شوني وه **خپله قرباني حلالوي.**

4 **بيا نارينه خپل ويښتان خروي يا يې لنډوي او** خروول غوره دي، **او د ښځو** لپاره د ويښتانو خرييل نشته، هغوی يوازې د ويښتانو څوکې اخلي.

5 **نو کله يې چې جمره وويشته، ويښتان يې وخريل**، لومړی تحلل ورته حاصل شو چې پدې سره ورته له ښځې پرته نور هر څه حلاليږي.

6 بيا د افاضې د طواف لپاره مکې مکرمې ته ځي، **نو طواف کوي او بيا يې که حج تمتع و، نو د حج لپاره سعي کوي**، او که مفرِد يا قارِن و او د قدوم له طواف نه وروسته يې سعي نه وه کړې، نو سعي کوي، او کولی شي چې طواف او سعي شپې ته يا دويمې ورځې ته وروسته کړي، چې هر ډول ورته اسان وو.

پنځم: د تشریق د ورځو اعمال

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

1 **کله یې چې جمره وویشته،** طواف او سعی یې وکړه، نو په پوره توګه ورته تحلل حاصلیږي، آن د خپلې ښځې سره یو ځای کېدل ورته روا کیږي.

2 **بیا منا ته ګرځي، هلته یوولسمه، دولسمه او دریارلسمه شپه تېروي؛** دیارلسمه شپه د هغه چا لپاره ده چې تر پایه د پاتې کېدلو اراده ولري.

3 **او درې واړه جمرې** به له زوال څخه وروسته ولي.

4 **په یوولسمه ورځ** لومړۍ جمره په اوو کانو پرلپسې ولي - هغه چې له مکې څخه تر ټولو لرې او خَیف جوماټ ته نږدې ده - **له هر کاڼي سره تکبیر وايي.** **بیا لږ مخکې ځي او د خپلې خوښې اوږ**ده دعا کوي، که د اوږد وخت لپاره ورته ودرېدل او دعا کول سخت و، کولی شي د لږ وخت لپاره تم شي او آسانه دعا وکړي تر څو سنت طریقه پر ځای شي.

5 بیا په همدې ډول **منځنۍ جمره ولي** او وروسته ترې دعا کوي.

6 **بیا د عقبې جمره ولي،** خو وروسته ترې دعا نه کوي او روانیږي.

7 بيا په دولسمه ورځ هم لکه د يوولسمي ورځې په څېر جمرې ولي؛ نو کله يې چې د جمرو ويشتل بشپړ کړل، کولی شي بيړه وکړي او له منا څخه ووځي.

8 او که يې غوښتل چې تاخير وکړي، او تاخير کول غوره دي، نو ديارلسمه شپه تيروي، درې واړه جمرې له زوال نه وروسته لکه د تېرو ورځو په څېر ولي.

9 او ديارلسمي ورځې ته پاتې کېدل (تأخير) واجب نه دی، مګر دا چې د دولسمي ورځې لمر پرې په منا کې ډوب شي، نو بيا پرې تأخير لازمي دی، چې بايد پاتې شي او په ديارلسمه ورځ له زوال نه وروسته درې واړه جمرې وولي.

10 خو که د ده له اختيار نه پرته پرې دوولسمي ورځې لمر په منی کې ډوب شو ، د بېلګې په توګه چې روان شوی وي، موټر کې سپور شوی وي، خو د موټرو د بيروبار او يا بل څه له امله پرې ناوخته شي؛ نو بيا اړين ندی چې پاتې شي؛ ځکه چې تر لمر ډوبېدو يې ځنډېدل بې اختياره و.

شپږم: طواف الوداع:

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

1 کله يي چې له مکې څخه خپل هېواد ته د وتلو اراده وکړه نو له طواف الوداع پرته به له مکې څخه نه وځي.

2 مګر هغه ښځې چې حيض يا نفاس ولري، پر هغوی طواف الوداع نشته، او نه ښايي چې د مسجد الحرام په دروازو کې د مخه ښې لپاره ودرېږي؛ ځکه چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه ثابت ندي.

3 او کله چې غواړي سفر وکړي نو طواف الوداع دې د بيت الله شريف سره خپل وروستى کار وګرځوي.

4 که چيرته له طواف الوداع نه وروسته - خپلو ملګرو ته د انتظار، يا سامان بارولو، يا په لار کې سودا اخيستلو له امله - پاتې شو باک نه لري او طواف به بيا نه کوي، مګر دا چې د سفر د وروسته کولو اراده ولري، بيا دې د بېلګې په توګه خپل سفر د ورځې پای ته وروسته کړي، او اړين دى چې بيا د مخه ښې طواف وکړي تر څو يې وروستى ديدار د بيت الله سره وشي.

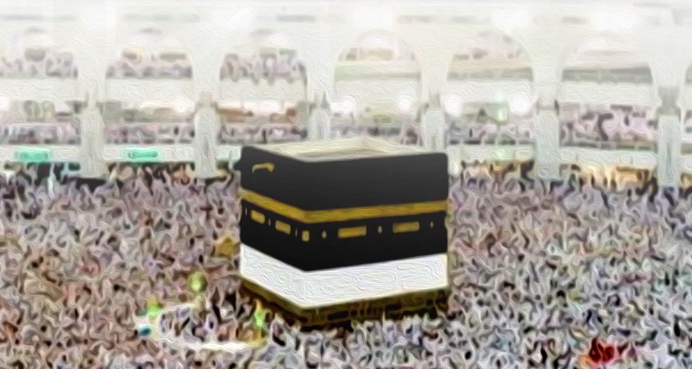

فهرست

پيليزه	3
لومړی: د عبادت د قبلېدو شرطونه:	4
د حج لنده طريقه	6
لومړی: د ميقاتونو احکام:	7
دويم: د مناسکو ډولونه او د هغوی احکام:	9
دريم: د احرام طريقه او حکمونه:	12
څلورم: د احرام ممانعتونه	16
پنځم: د طواف طريقه	20
شپږم: د سعي طريقه:	24
د حج طريقه	29
لومړی: په حج سره احرام تړل:	30
دويم: په منا کې شپه تېرول:	33
دريم: په عرفات ودريدل او په مزدلفه کې شپه تېرول:	35
څلورم: د اختر د ورځې کارونه:	38
پنځم: د تشريق د ورځو اعمال	40
شپږم: طواف الوداع:	43

تعرف على الإسلام
بأكثر من 100 لغة

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

ترجمات متقنة لمعاني القرآن الكريم بأكثر من (75) لغة

بيان الإسلام
byenah.com

مواد منتقاة للتعريف بالإسلام وتعليمه بأكثر من (120) لغة

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com

ترجمات متقنة للأحاديث النبوية وشروحها بأكثر من (60) لغة

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

مواد منتقاة للحجـــاج والمعتمرين و الزوار بلغات العالم

جامع المحتوى الإسلامي باللغات
islamcontent.com

مواد إسلامية متنوعة وشاملة بأكثر من (125) لغة

موسوعات وخدمات إسلامية باللغات
s.islamenc.com

للمزيد من المواقع الإسلامية بلغـــات العـــالم

ضيوف الرحمن
hajjumrh.com

جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات